

Finansdepartementet

Finansmarknadsavdelningen, Enheten för
försäkring, pension och myndighetsstyrning

Vår referens/dnr:

SN Dnr 108/2017

103 33 Stockholm

Er referens/dnr:

Fi2017/02580/FPM

2017-09-29

Remissvar

En ny lag om försäkringsdistribution Ds 2017:17

Svenskt Näringsliv har beretts möjlighet att yttra sig över promemorian En ny lag om försäkringsdistribution och vill anföra följande.

1. Sammanfattning

- **Svenskt Näringsliv** tolkar uttalandena i promemorian som att administrationsbolagens verksamhet i dess helhet, alltså administration av samtliga kollektivavtalsgrundade försäkringar och inte bara tjänstepensionsförsäkringar utan också kollektivavtalsgrundade riskförsäkringar, tecknande av försäkringsavtal med försäkringstagare oberoende av om de är bundna av kollektivavtal eller inte, förmedling av premier, informationslämnande etc., normalt inte är att anses som tillståndspliktig försäkringsdistribution. Detta behöver dock förtydligas. Svenskt Näringsliv anser att ett uttryckligt undantag bör göras i lagen och inte enbart i motivuttalanden.
- **Svenskt Näringsliv** anser att för både försäkringsföretag som meddelar kollektivavtalsgrundad tjänstepensionsförsäkring och försäkringsföretag som meddelar övriga kollektivavtalsgrundade riskförsäkringar (exempelvis AFA-bolagen), och som anses vara försäkringsdistributör, bör det förtydligas att vad gäller kollektivavtalsgrundade försäkringar får det anses ha gjorts en tillräcklig krav- och behovsprövning av arbetsmarknadens parter när villkoren fastställs i kollektivavtal samt att informationskraven är uppfyllda genom den information som lämnas av administrationsbolagen och arbetsmarknadens parter. Det måste också förtydligas att detta gäller mot både försäkringstagare som åtagit sig att enligt kollektivavtal teckna försäkringsavtal och försäkringstagare som tecknar försäkringsavtal utan att vara bunden av kollektivavtal.
- **Svenskt Näringsliv** anser att det inte finns skäl att i avvaktan på ny tjänstepensionsrörelselag införa en mer omfattande reglering för tjänstepensionsföretag än vad som följer av direktivets minimikrav.
- **Svenskt Näringsliv** anser generellt att det måste kunna redovisas starka skäl för att implementera särskilda nationella krav för försäkringsdistribution från svenska företag. I promemorian uttalas att implementeringen ska vara proportionerlig och att väl fungerande delar av marknaden inte ska påverkas mer än nödvändigt. Detta uttalande har dock inte varit vägledande i alla delar när lagförslaget har utformats.

- **Svenskt Näringsliv** anser att det inte finns några skäl för att en försäkringsdistributör som distribuerar tjänstepensionsförsäkringar som är exponerade mot marknadsvolatilitet, ska omfattas av de ytterligare krav som enligt direktivet och lagen ska gälla vid distribution av "försäkringsbaserade investeringsprodukter".

2. Tillämpningsområde

I de kollektivavtalsgrundade försäkringarna är det fler parter inblandade än vad som är normalt på försäkringsmarknaden. Det är arbetsgivarorganisationer, arbetstagarorganisationer, administrationsbolag, försäkringsföretag, arbetsgivare (försäkringstagare) och arbetstagare (försäkrade). Denna stora mängd parter skiljer sig mot den situation som direktivet tar sikte på, nämligen distribution av försäkringar direkt från ett försäkringsföretag, eller via försäkringsförmedlare, till en kund. För kollektivavtalade försäkringar bestäms exempelvis försäkringsvillkoren av arbetsmarknadens parter och inte av försäkringsgivarna. Det är således representanter för både försäkringstagare och försäkrade som framförhandlar försäkringsvillkoren. Försäkringarna tecknas inte hos försäkringsföretagen utan det sker hos s.k. administrationsbolag. Sammantaget innebär detta att det uppstår problem att tillämpa direktivet och lagförslaget på kollektivavtalsgrundade försäkringar.

Den modell för kollektivavtalsgrundade försäkringar som regleras genom kollektivavtal mellan arbetsmarknadens parter fungerar väl både från försäkringstagarnas (arbetsgivarnas) och de försäkrades (anställdas) perspektiv. Den har också lagstöd och är utformad enligt försäkringsavtalslagen. Vad gäller dessa försäkringar får det anses ha gjorts en tillräcklig krav- och behovsprövning av arbetsmarknadens parter när villkoren fastställs i kollektivavtal. Vidare lämnas information om försäkringarna framförallt av arbetsmarknadens parter och av de bolag som administrerar de kollektivavtalsgrundade försäkringarna. Kundenskyddet i dessa försäkringar är således väl omhändertaget.

Det konstateras i promemorian att de verksamheter som bedrivs av de s.k. administrationsbolagen inom kollektivavtalade tjänstepensionsförsäkringar, normalt inte kan anses utgöra försäkringsdistribution. Det konstateras vidare i promemorian att för de kollektivavtalsgrundade försäkringarna finns det sedan lång tid ett väl utvecklat kundskydd (s. 113 i promemorian).

Det uttalas också i promemorian att vid kollektivavtalad tjänstepension får det anses ha gjorts en översiktlig krav- och behovsprövning av arbetsmarknadens parter redan när pensionsplanen förhandlas fram inom ramen för kollektivavtalet. När det gäller den information som ska lämnas till arbetsgivare (kund) och därefter försäkrade när de ansluts till planen uttalas det att ett försäkringsföretag bör kunna uppdra åt en valcentral att vidarebefordra den information som krävs (s. 277 i promemorian).

De bolag som administrerar tjänstepensionsförsäkringar administrerar också övriga kollektivavtalade riskförsäkringar. I administrationsbolagens verksamhet ingår att förmedla premier till försäkringsföretagen och lämna information till försäkringstagare och försäkrade. Administrationsbolagen kan teckna försäkringsavtal om kollektivavtalsgrundade försäkringar med både försäkringstagare som åtagit sig att enligt kollektivavtal teckna försäkringsavtal och försäkringstagare som tecknar försäkringsavtal utan att vara bunden av kollektivavtal.

Försäkringsföretag som meddelar kollektivavtalsgrundade försäkringar är enligt lagens definition försäkringsdistributörer. Många av de krav som riktas mot försäkringsföretag som

meddelar kollektivavtalsgrundad försäkring kan inte uppfyllas av försäkringsföretaget eftersom företaget exempelvis inte har någon kontakt med försäkringstagaren inför tecknandet av ett försäkringsavtal. Det som uttalas i promemorian om krav- och behovsprövning och informationslämnande inom kollektivavtalsgrundade försäkringar måste således gälla alla kollektivavtalsgrundade försäkringar, både tjänstepensionsförsäkringar och övriga riskförsäkringar samt alla försäkringsföretag som meddelar kollektivavtalsgrundad försäkring.

Svenskt Näringsliv tolkar uttalandena i promemorian som att administrationsbolagens verksamhet i dess helhet, alltså administration av samtliga kollektivavtalsgrundade försäkringar och inte bara tjänstepensionsförsäkringar utan också kollektivavtalsgrundade riskförsäkringar, tecknande av försäkringsavtal med försäkringstagare oberoende av om de är bundna av kollektivavtal eller inte, förmedling av premier, informationslämnande etc., normalt inte är att anses som tillståndspliktig försäkringsdistribution. Detta behöver dock förtydligas. Svenskt Näringsliv anser att ett uttryckligt undantag bör göras i lagen och inte enbart i motivuttalanden.

Svenskt Näringsliv anser att för både försäkringsföretag som meddelar kollektivavtalsgrundad tjänstepensionsförsäkring och försäkringsföretag som meddelar övriga kollektivavtalsgrundade riskförsäkringar (exempelvis AFA-bolagen), och som anses vara försäkringsdistributör, bör det förtydligas att vad gäller kollektivavtalsgrundade försäkringar får det anses ha gjorts en tillräcklig krav- och behovsprövning av arbetsmarknadens parter när villkoren fastställs i kollektivavtal samt att informationskraven är uppfyllda genom den information som lämnas av administrationsbolagen och arbetsmarknadens parter. Det måste också förtydligas att detta gäller mot både försäkringstagare som åtagit sig att enligt kollektivavtal teckna försäkringsavtal och försäkringstagare som tecknar försäkringsavtal utan att vara bunden av kollektivavtal.

3. Tjänstepensionsföretag

En ny tjänstepensionsrörelselag som bygger på EU:s tjänstepensionsdirektiv IORP 2 kommer enligt nuvarande tidsplan att införas i Sverige den 1 januari 2019. Försäkringsföretag kommer då att ha en möjlighet att välja att omvandlas till ett tjänstepensionsföretag såvitt avser den verksamhet som utgör tjänstepensionsförsäkring. Det kommer således att kunna finnas två företagstyper som kommer att kunna tillhandahålla tjänstepensionsförsäkringar, nämligen försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag. Företagstyperna kommer att omfattas av olika EU-regelverk. Försäkringsföretag kommer att omfattas av direktivet för försäkringsdistribution och Solvens II. Tjänstepensionsföretag kommer att omfattas av tjänstepensionsdirektivet IORP 2.

I den nya tjänstepensionsrörelselagen kommer lagstiftaren att behöva ta ställning till hur informations- och distributionsreglerna för tjänstepensionsföretag ska utformas. Det är rimligt att lagstiftaren får utforma dessa regler på det mest lämpliga sätt inom ramen för IORP 2 och att dessa möjligheter inte inskränks genom införandet av lagen om försäkringsdistribution.

De försäkringsföretag som väljer att omvandlas till tjänstepensionsföretag 2019 kommer med det nu aktuella förslaget till ny lag om försäkringsdistribution först att behöva anpassa sin verksamhet till denna lag för att sedan när tjänstepensionsrörelselagen har trätt ikraft behöva anpassa sin verksamhet till detta regelverk. Anpassningar till två olika regelverk är resurskrävande och innebär stora kostnader. Svenskt Näringsliv anser därför att det inte finns skäl att

i detta läge införa mer omfattande reglering för tjänstepensionsföretag än vad som följer av direktivets minimikrav.

4. Överimplementering vid distribution av pensionsförsäkringar

Enligt lagförslaget ska en försäkringsdistributör som distribuerar pensionsförsäkringar som är exponerade mot marknadsvolatilitet till stora delar omfattas av de ytterligare krav som enligt direktivet gäller vid distribution av "försäkringsbaserade investeringsprodukter". De utökade kraven gäller organisatoriska och administrativa förfaranden, identifiering och hantering av intressekonflikter, tredjepartsersättningar, lämplighetsbedömning samt dokumentation och rapportering.

Enligt definitionen av "försäkringsbaserad investeringsprodukt" i direktivet och i 1 kap 10 § i lagförslaget görs ett undantag för pensionsförsäkringar. Trots detta föreslås att stora delar av de ytterligare kraven som ska tillämpas på "försäkringsbaserade investeringsprodukter" även ska tillämpas på pensionsförsäkringar.

Om implementeringen av direktivet i Sverige ska gå längre än direktivets minimikrav när det gäller pensionsförsäkringar i allmänhet och tjänstepensionsförsäkringar i synnerhet måste det dock finnas starka skäl. Vad gäller tjänstepensionsförsäkring måste det således finnas särskilda behov av kundskydd som motiverar detta. Några sådana problem redovisas inte i promemorian. I stället anges på flera ställen att den svenska tjänstepensionsmarknaden fungerar väl.

Implementering av krav som går längre än direktivets minimikrav är ett sätt för en medlemsstat i EU att komma tillrätta med problem som inte omhändertas av direktivet. I promemorian konstateras istället att den svenska tjänstepensionsmarknaden fungerar väl. Trots detta föreslås mer långtgående regler för denna marknad än direktivets minimikrav.

Svenskt Näringsliv anser generellt att det måste kunna redovisas starka skäl för att implementera särskilda nationella krav för försäkringsdistribution från svenska företag. I promemorian uttalas att implementeringen ska vara proportionerlig och att välfungerande delar av marknaden inte ska påverkas mer än nödvändigt. Detta uttalande har dock inte varit vägledande i alla delar när lagförslaget har utformats.

Svenskt Näringslivs uppfattning är att det inte finns några skäl för att en försäkringsdistributör som distribuerar tjänstepensionsförsäkringar som är exponerade mot marknadsvolatilitet, ska omfattas av de ytterligare krav som enligt direktivet gäller vid distribution av "försäkringsbaserade investeringsprodukter".

SVENSKT NÄRINGSLIV

Peter Jeppsson